

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ

КАФЕДРА ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ТА ІНЖЕНЕРНО-
ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

Тетяна ВОЙЧЕНКО

Протокол № 1 від 02.09 2024 р.

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Назва освітнього компоненту	Основи економіки морського транспорту
Статус освітнього компоненту (обов'язковий, вибірковий)	обов'язковий
Викладач	Войченко Тетяна Олександрівна к.е.н., доцент, в. о. завідувача кафедри природничо-математичних та інженерно-технічних дисциплін
Профіль викладача	https://dfimrt.duit.edu.ua/department-of-natural-mathematical-and-engineering-technical-disciplines/
Контактна інформація для консультування	+38063 572 64 10 larino101266@gmail.com Онлайн консультації: понеділок, середа -14 ³⁰ -16 ⁰⁰ https://us05web.zoom.us/j/6925968074?pwd=STU2a0lHbkw2dnV2emhiODRhay83QT09

	Ідентифікатор конференції: 692 596 8074 Код доступу: EpZuk1
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Морський та внутрішній водний транспорт
Спеціалізація	271.03 Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики
Офіційна назва освітньої програми	Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики
Обсяг освітнього компоненту в кредитах ECTS	3
Розміщення сторінки курсу	Google Classroom https://classroom.google.com/c/NTgzMjUyNDc2ODYw?cjc=jkj2sm3 MOODLE https://divt.pp.ua/login/index.php
Мета вивчення освітнього компонента	Метою вивчення освітнього компоненту «Основи економіки морського транспорту» є теоретична і практична підготовка майбутніх фахівців морської галузі, яка передбачає формування знань і навичок з основних розділів прикладної економіки транспорту, зокрема питання, пов'язані з роллю морського транспорту в світовій економіці та транспортній системі, особливостями інтеграції підприємств водного транспорту, основними проблемами управління, бюджетування та реформування морського транспорту, структурою та особливостями основного, оборотного та людського капіталу підприємств морського транспорту, економіко-експлуатаційними показниками роботи підприємств морського транспорту, процесами ціноутворення, оподаткування, інвестування та інноваційними процесами в судноплавстві, портовій та сервісній діяльності.
Загальні компетентності	ЗК13. Здатність до подальшого навчання. ЗК18. Здатність розуміти основи економічних теорій, закономірності ефективного функціонування морського транспорту у світовій економіці та транспортній системі, аналізувати явища та процеси на яких ґрунтується комерційна експлуатація річкового та морського транспорту
ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ ЗА ТЕМАМИ	

Тема 1. Морський і внутрішній водний транспорт в народному господарстві країни і світовому судноплавстві

Економічна сутність транспорту. Роль і значення транспорту в загальному виробництві і народному господарстві країни. Основна характеристика транспорту як галузі матеріального виробництва. Загальна характеристика єдиної транспортної системи. Техніко-економічні і експлуатаційні особливості і сфери використання основних видів транспорту. Морський транспорт, його основні переваги і сфери використання. Координація і взаємодія основних видів транспорту. Транспортно-логістичні системи руху і розподілу товарів, роль кожного виду транспорту в обслуговуванні внутрішнього і зовнішнього обігу. Сучасний фрахтовий ринок. Структура фрахтового ринку. Параметри діяльності судноплавних компаній в умовах фрахтового ринку. Визначення вантажної бази як основи діяльності торговельного судноплавства.

Тема 2. Перевезення морського транспорту

Виробничий процес і його організація. Принципи ефективної організації виробничого процесу. Загальна характеристика транспортної продукції та її оцінка. Характеристика продукції морського транспорту. Особливості продукції морського транспорту. Перевезення як об'єкт діяльності транспорту. Вантажопотоки та їх характеристика. Економічний зміст понять «Перевезення», «Вантажообіг», «Вантажопотік». Основні фактори, які визначають об'єм, структуру, напрям вантажних перевезень. Динаміка і структура морських перевезень. Рейс як основний об'єкт виробничої діяльності морського транспорту.

Тема 3. Матеріально-технічна база морського транспорту

Сутність, структура і взаємодія елементів матеріально-технічної бази морського транспорту. Техніко-економічна характеристика транспортного флоту. Шляхи розвитку флоту на основі науково-технічного прогресу. Шляхи і форми оновлення. Задачі підвищення продуктивності праці, покращання використання матеріалів, палива і енергії, підвищення якості і ефективності перевезень. Економічна ефективність збільшення вантажопідйомності, спеціалізації і типізації флоту. Основні напрямки модернізації суден. Впровадження основних технологічних процесів перевезень вантажів і вдосконалення форм організації роботи флоту. Берегова база морського транспорту і основні напрямки її розвитку. Морські торговельні порти. Судноремонтна промисловість морського транспорту. Вплив морського транспорту на навколишнє середовище і заходи з його охорони.

Тема 4. Планування роботи морського транспорту

Організація управління і планування на транспорті. Основи управління морським транспортом. Основні функції, задачі і принципи управління і планування. Методи управління і планування. Організація управління.

Види і зміст внутрішньогосподарського планування судноплавних компаній в умовах ринку. Основні класифікаційні ознаки планування за змістом, рівню управління, методам обґрунтування, часу дії, сфері використання, стадії розробки, типам мети. Бізнес-план судноплавної компанії,

його зміст, структура і значення. Планування роботи морських транспортних суден. Рейсове планування.

Тема 5. Ресурси судноплавної компанії та ефективність їх використання (основний і оборотний капітал)

Сутність і склад основного капіталу судноплавної компанії. Економічна характеристика виробничих засобів на підприємствах морського транспорту та їх структура. Облік і оцінка основних засобів. Методи оцінки основних виробничих засобів на підприємствах морського транспорту. Знос і амортизація основних засобів. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань на підприємствах морського транспорту. Ефективність використання основних виробничих засобів, основні показники ефективності використання основних виробничих засобів на підприємствах морського транспорту. Формування, структура і використання оборотного капіталу на підприємствах морського транспорту. Нормування оборотних засобів. Показники рівня використання оборотного капіталу на підприємствах морського транспорту. Управління запасами матеріальних цінностей. Шляхи прискорення оборотності оборотних засобів.

Тема 6. Матеріально-технічне забезпечення транспортного флоту

Завдання і функції матеріально-технічного забезпечення в судноплавних компаніях. Визначення потреби в матеріальних ресурсах, методика їх розрахунку. Логістичні процеси на морському транспорті і основні завдання товароруку і задоволення попиту і доставки матеріально-технічного забезпечення. Придбання і збереження матеріальних ресурсів. Використання матеріальних ресурсів.

Тема 7. Інвестиційна діяльність на морському транспорті

Загальна характеристика інвестиційних рішень. Функції інвестиційної діяльності. Види інвестицій. Основні види інвестицій на морському транспорті. Джерела інвестицій в основні виробничі засоби. Базові принципи інвестування. Структура капітальних вкладень. Показники ефективності прийняття інвестиційних рішень. Критерії і показники ефективності капітальних вкладень. Техніко-економічне обґрунтування проекту транспортного будівництва. Планування інвестиційного процесу. Фінансування капітальних вкладень. Підвищення ефективності інвестиційного процесу. Методи розрахунку ефективності капітальних вкладень. Техніко-економічне обґрунтування розвитку флоту. Критерії прийняття проектних рішень в системі розвитку торговельного флоту.

Тема 8. Витрати судноплавної компанії (судна), їх сутність і структура. Собівартість продукції морського транспорту

Витрати судноплавної компанії, їх сутність і структура. Роль і значення собівартості в господарської діяльності судноплавних компаній. Поняття собівартості транспортної продукції. Значення собівартості транспортної продукції. Класифікація і групування експлуатаційних витрат судноплавних компаній, флоту і судна, їх значення для правильної калькуляції собівартості. Собівартість морських перевезень і шляхи її зниження. Структура собівартості морських перевезень і фактори, що її визначають. Закордонний досвід

визначення витрат виробництва. Собівартість продукції судноремонтних підприємств. Калькуляція собівартості продукції судноремонту. Аналіз собівартості судноремонту і шляхи її зниження.

Тема 9. Ціноутворення і доходи на морському транспорті

Сутність, функції і система цін в ринкових умовах. Особливості і завдання ціноутворення на морському транспорті. Ціни морських перевезень, тариф і фрахт, їх особливості і сфери використання. Структура тарифів і зборів на транспортні послуги. Аналіз ринкової ситуації. Сутність і порядок формування доходів транспортних підприємств. Планування різних форм доходів. Порядок розрахунку доходних ставок.

Тема 10. Фінансові показники роботи морського транспорту

Система фінансових показників: якісних і кількісних, методика їх розрахунку. Взаємозв'язок валютних і фінансових показників Економічний зміст показників валютної ефективності. Основні фактори, які впливають на рівень доходів і витрат морського транспорту. Роль суднових екіпажів в підвищенні рівня валютної ефективності роботи флоту.

Тема 11. Облік і аналіз роботи транспортного судна

Сутність основних обліково-звітних документів з експлуатації судна. Рейсовий звіт капітана, його сутність, зміст, порядок складання. Облік матеріалів і інвентарю на судні. Організація обліку матеріалів інвентарю, види документів, порядок заповнення. Касові операції у вітчизняній і іноземній валюті на судні. Кошти судна. Ведення касової книги.

<p>Програмні результати навчання</p>	<p>PH37. Знання основ економічної теорії та техніко-економічної, комерційної експлуатації та умов використання морських суден з метою виконання професійних обов'язків щодо підвищення експлуатаційних та економічних показників роботи транспортного флоту</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика оцінювання. Перевірка та поточне оцінювання знань проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам освіти критеріям, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувачів. Здобувач може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні. У випадку не виконання усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до екзамену. Здобувачам освіти, які брали участь в позанавчальній науковій діяльності або виконували узгоджені індивідуальні форми роботи, присуджуються додаткові бали,</p>

кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи та значимості досягнутих результатів.

Академічна доброчесність. Порушення «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ДУІТ» є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Положення доступне за посиланням:

https://files.duit.edu.ua/uploads/Сайт/11_ПУБЛІЧНА_ІНФОРМАЦІЯ/ПОЛОЖЕННЯ_ДУІТ/31_Положення-про-систему--забезпечення-АД-в-ДУІТ.pdf

Кожен здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися правил академічної доброчесності. Забороненим вважається:

- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при виконанні пошуково-дослідницьких завдань).

- списування та плагіат. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності, незалежно від масштабів плагіату чи обману, вважається підставою для скасування набутих балів.

Зокрема, дотримання академічної доброчесності передбачає, що вся робота на заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи здобувачі можуть консультуватися з викладачами та з іншими здобувачами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими здобувачами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Пошуково-дослідницькі роботи здобувач

виконує самостійно, а також самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на унікальність, антиплагіат.

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою.

Відвідування занять і усунення пропущених занять. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і лабораторні заняття курсу. Здобувачі зобов'язані дотримуватися дедлайнів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки (незадовільні), не виконав модульні контрольні роботи, курсову роботу, самостійну роботу, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за лабораторні, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього, достатнього та високого рівня.

Система вимог:

- необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою;
- виконувати всі види завдань, передбачених обсягом і змістом навчального курсу;
- не спізнюватися на заняття (аудиторні та під час онлайн навчання);
- не розмовляти на заняттях, не жувати гумку, не користуватись телефоном та іншими гаджетами;
- на заняття приходити у формі;
- не пропускати заняття без поважних причин;
- обов'язковим є відпрацювання всіх пропущених занять (незалежно від причини пропуску) у відведений викладачем час (згідно графіку проведення консультацій);
- в разі невиконання своєчасно завдань підсумкова оцінка знижується;
- активно брати участь в навчальному процесі;
- бути терпимим, відкритим, відвертим, доброзичливим до однокурсників та

	<p>викладача;</p> <ul style="list-style-type: none"> - конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях; - дотримуватись академічної відповідальності.
<p>Форми поточного та підсумкового контролю</p>	<p>Перевірка та поточне оцінювання знань здобувачів освіти проводиться за 100-бальною шкалою. Загальний бал складається з суми балів з усіх видів навчальної роботи відповідно до структури кредитів / балів, отриманих протягом семестру.</p> <p>Перевірка та поточне оцінювання знань проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до критеріїв оцінювання, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувачів.</p> <p>Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів вищої освіти включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять. Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками:</p> <ul style="list-style-type: none"> I – контроль систематичності та активності роботи на заняттях; II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання <p>Для ефективної перевірки рівня засвоєння здобувачами знань, умінь і навичок з освітнього компоненту використовують різні методи і форми контролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; 2) метод письмового контролю; 3) метод тестового контролю. <p>Поточний контроль успішності здобувачів - це систематична перевірка знань, яка проводиться на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до робочої</p>

програми. Його мета – систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо. Методи поточного контролю: усний контроль (під час опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.); письмовий контроль (контрольна робота/тест у письмовій формі, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді тощо); комбінований контроль; презентація СРС; практичний контроль (під час практичних робіт, під час усіх видів практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації та ін. Поточний контроль здійснюється на кожному лекційному/практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами для тих тем, які здобувачі опрацьовують самостійно і вони не належать до структури заняття. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості здобувача до заняття. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувачів щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Рубіжний (модульний) контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи. Модульна контрольна робота складається із 3 запитань. Контроль і оцінка (до 15 балів) виконання завдань МКР виконується в терміни згідно затвердженого графіку

навчального процесу.

Підсумковий/семестровий контроль (залікову оцінку) здобувач отримує за результатами поточного та модульного контролю шляхом накопичення балів. Диференційований залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачами навчального матеріалу з освітнього компоненту оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт на практичних заняттях) протягом семестру.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач становить 100 балів. Якщо здобувач не погоджується із запропонованими балами (у разі отримання оцінки на рівні не менш ніж 75 б. за шкалою ECTS), він може підвищити їх на заліку. Залік оцінюється максимально у 20 балів.

Протягом складання заліку при необхідності здобувачу можуть бути поставлені додаткові питання. До заліку допускаються здобувачі освіти, які відвідували лекційні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, виконали запропоновані навчальні роботи. Важливою передумовою допуску до заліку є відпрацювання пропущених лекційних занять.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Завданням поточного контролю рівня знань є перевірка вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, формування навичок самостійної роботи; навичок усної самопрезентації. Здійснюється під час аудиторних занять. На лекціях наприкінці пари може проводитися експрес-контроль. На практичних заняттях оцінюються виконання завдань, передбачених методичними вказівками до виконання практичних робіт, і завдань, винесених на самостійну роботу.

Критерії оцінювання навчальних досягнень під час аудиторних занять:

- 3 б. - оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних

думок, здійснює аналіз та робить висновки.

- 2 б. - оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

- 1 б. - оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компоненту, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

2. При виконанні рубіжного (модульного) контролю оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачі після опанування певного модуля. *Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань є:*

15 балів – здобувач дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою;

10 балів – здобувач повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою;

5 балів – здобувач розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань здобувач припустився помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу;

0 балів - здобувач дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою точку зору.

3. Самостійна робота включає підготовку до лекцій, практичних занять, самостійне опрацювання окремих розділів освітнього компоненту, надання відповідей на тести з тем курсу, підготовку до усіх видів контролю, вирішення проблемних та практичних завдань, робота над виробничими кейсами, ознайомлення та анотування (конспектування) навчальної, наукової літератури та нормативно-регламентуючої документації, перегляд навчальних відеороликів, підготовка презентацій, підготовка статей і тез виступів на науково-практичних конференціях, участь у конкурсах студентських наукових праць, складання термінологічних словників та тестових завдань, підготовка проекту ділової гри (з конкретної теми) із подальшою її реалізацією в аудиторії.

Максимальна кількість балів за 1 виконане завдання – 5 балів, з них:

- точність вирішення завдання – 1 бал.
- повнота вирішення завдання – 1 бал.

- ступінь обґрунтованості відповіді – 1 бал.
- наявність аналізу / цілісність, систематичність, логічна послідовність – 2 бали.

4. Виконання індивідуальних самостійних завдань передбачають можливість навчання на освітніх платформах, у форматі онлайн курсу, що дозволяє вдосконалити навички, покращити рівень знань та підвищити мотивацію для саморозвитку.

5. Критерії оцінки заліку:

11-20 балів, якщо здобувач дав правильну та повну відповідь на всі поставлені питання, міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст освітнього компоненту, логіку та аргументованість викладення (наведення прикладів, аналогій), вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем;

6-10 балів ставиться здобувачу вищої освіти, якщо він відповів на всі запитання, добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

1-5 ставиться здобувачу у випадку, якщо він відповів на всі запитання, в основному опанував теоретичні знання з освітнього компоненту, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але відповідь є недостатньою;

0 балів ставиться, якщо всі питання розкриті неповно та/або логіка відповідей вимагає істотного виправлення.

6. Загальний розподіл балів:

Робота на практичному занятті – від 1 до 3 балів, макс. – 21 бал;

Виконання завдань для самостійної роботи – 34 бали;

Виконання модульної роботи – від 1 до 15 балів;

Навчання на освітній онлайн-платформі з отриманням сертифікату – 10 балів;

Складання заліку – 20 балів;

Максимальна кількість балів – 100 балів.

Додаткові бали (бонуси): участь у конференціях, круглих столах - 10 б., виступ на конференції з публікацією тез доповіді або наукової статті - 20 б.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовано, всі навчальні завдання, які передбачені програмою

			навчання, виконано в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовано, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконано, якість виконання більшості з них оцінено кількістю балів, близькою до максимальної, робота з двома-трьома незначними помилками.
75-81		С	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовано, всі навчальні завдання, які передбачено програмою навчання, виконано, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконано з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
64-74	Задовільно («зараховано»)	Д	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовано, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60-63		Е	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовано, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано, або якість виконання деяких з них оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовано, більшості передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує

		доброби
1-34	F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не засвоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовано, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР: станом на 28 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-vr#Text> (дата звернення: 31.08.2024).

2. Про затвердження Морської доктрини України на період до 2035 року: Постанова Каб. Міністрів України від 07.10.2009 № 1307: станом на 3 листоп. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1307-2009-p#Text> (дата звернення: 31.08.2024).

3. Про затвердження Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 року: Розпорядж. Каб. Міністрів України від 11.07.2013 № 548-р: станом на 23 груд. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-2013-r#Text> (дата звернення: 31.08.2024).

4. Про внесення змін до Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 року. Розпорядження КМУ від 23 грудня 2020р. № 1634-р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KR201634> (дата звернення: 31.08.2024).

5. Жихарева В.В., Бундюк Р.А., Власенко О.С., Соколова М.С. Економіка судноплавства і сервісної діяльності: глобальні тренди й трансформація: монографія / за заг. Ред. В.В. Жихаревої. Одеса: ОНМУ, 2022. 437 с. URL: https://issuu.com/vlasenkooolga/docs/monog_economics_shipping (дата звернення: 31.08.2024).

6. Сучасні підходи до вискоєфективного використання засобів транспорту: кол. монографія /за ред. В. Чимшир. Ізмаїл: ДІ НУ «ОМА», Київ: Міленіум, 2020. 472 с. URL: <https://dinuoma.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/monografia2020.pdf> (дата звернення 31.08.2024).

Додаткова:

1. Аналітична записка: щодо стратегічних пріоритетів реалізації потенціалу України як морської держави URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/832/> (дата звернення: 31.08.2024).

2. Бараненко Г.О., Капліна А.А. Сучасні та майбутні проблеми морської галузі. *Сучасні підходи до вискоєфективного використання засобів транспорту*: зб. тез XI Міжн. наук.-практ. конф., м. Ізмаїл, 3-4 грудня 2020 р. Запоріжжя, 2020. С. 507–511 URL: <https://dinuoma.com.ua/wp-content/uploads/2020/12/tezy041220.pdf> (дата звернення: 31.08.2024).

3. Гришина Л. О., Карась П. М., Філіпішина Л. М. Тенденції, проблеми та перспективи розвитку морегосподарського комплексу України в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 24, Ч. 1. С. 131–135. URL: http://www.visnyk-ekonom.uzhnu.uz.ua/archive/24_1_2019ua/26.pdf (дата звернення: 31.08.2024).
4. Войченко Т.О. Міжнародна практика застосування технології попереднього інформування на морському транспорті. *Economy, finance, law: current problems and development prospects: collective monograph*. Anisiia Tomanek OSVČ, 2024. Р. 99–110. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16819108893065.pdf> (дата звернення: 31.08.2024).
5. Войченко Т.О., Трофименко А.О., Майданевич С.Б., Дорофеева З.Я. Деякі проблемні питання впровадження стандартів кібербезпеки на морському транспорті. *Водний транспорт*, 2024. Вип. 3(37). С. 179–188. URL: <https://vt.duit.in.ua/index.php/home/issue/view/11> (дата звернення: 31.08.2024).
6. Войченко Т.О., Трофименко А.О., Якусевич Ю.Г., Дорофеева З.Я. Метод розв'язання транспортної задачі для морських портів на основі використанні інтелектуальних агентів. *Водний транспорт*. 2024. Вип. 1(39). С. 145–152. URL: <https://vt.duit.in.ua/index.php/home/issue/view/13> (дата звернення: 31.08.2024).
7. Войченко Т.О., Радченко О.А. Застосування параметричного програмування для планування роботи флоту внутрішнього водного транспорту. *Водний транспорт*. 2020. Вип. №1(19). С. 110–122. URL: <https://vt.duit.in.ua/index.php/home/issue/view/issue-5> (дата звернення 31.08.2024).
8. Войченко Т.О., Радченко О.А. Особливості ціноутворення на транспортні послуги на основі маркетингового підходу. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2021. Вип. 4(84). С.43-50 http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/4_84_2021_ukr/8.pdf (дата звернення 31.08.2024).
9. Войченко Т.О., Радченко О.А. Передумови використання на водному транспорті екологічного альтернативного палива. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. Вип. 5(79). С. 49–54. URL: <http://psae-jrnl.nau.in.ua/79-2020> (дата звернення 31.08.2024).
10. Вольська, О. (2023). Теоретичні підходи до формування процесу управління підприємствами морської і річкової галузі. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. Вип. (15). С. 151–160. URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.15.18> (дата звернення 31.08.2024).
11. Давидюк О.О., Габ О.Г. Розвиток підприємств морського транспортного комплексу в контексті глобальної макроекономічної кон'юнктури. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 13. С. 12–16. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/13_2019/4.pdf (дата звернення: 31.08.2024).
12. Зайдман Г.Б., Якубовський С.О. Економіка морського транспорту та морська торгівля в сучасних дослідженнях учених пострадянських країн. *Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. 2021. №21. С.11-19 URL: http://bses.in.ua/journals/2021/63_2021/4.pdf (дата звернення: 31.08.2024).

13. Примачов М.Т. Морська транспортна індустрія і системна економічна безпека. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2021. № 2(75). С. 5–15 URL: <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2021-2-5-15> (дата звернення: 31.08.2024).
14. Порти України: інформ-аналіт. журнал. URL: <https://ports.ua/> (дата звернення: 28.08.2024).
15. Руснак А.В., Надточій І.І., Ломоносов Д.А. Чинники формування конкурентоспроможності та сталого розвитку морських портів України. *Економіка та держава*. 2021. № 2. С. 24-30 <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.2.24> (дата звернення: 31.08.2024).
16. Сафонов Ю.М. Сучасний стан та перспективи розвитку морського транспорту України. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 37. С. 40-47 URL: http://bses.in.ua/journals/2019/37_2019/9.pdf (дата звернення: 31.08.2024).
17. Щербина В.В. Проблеми та перспективи розвитку морської торгівлі в умовах пандемії COVID-19. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2021. №3 (7). С. 74–91. URL: <https://www.daemmt.odessa.ua/index.php/daemmt/article/view/378/326> (дата звернення: 31.08.2024).
18. Що відбувається у морських портах України під час війни. URL: <https://www.dw.com/uk/shcho-vidbuvaetsia-v-morskykh-portakh-ukrainy-pid-chas-viiny/a-61793088> (дата звернення: 31.08.2024).
19. Шевчук О.А., Гайванович Н.В. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку морських вантажних перевезень в Україні та світі. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2024. № 25. С.59-64. <https://doi.org/10.32782/2307-5651.25.2024.10> (дата звернення: 31.08.2024).
20. International Transportation / Т. Voichenko et al. Kyiv: Publishing House «Condor», 2024. 11.42/268 p.
21. Seven key trends shaping maritime transport. UNCTAD. URL: <https://unctad.org/press-material/seven-key-trends-shaping-maritime-transport> (дата звернення: 31.08.2024).
22. UNCTAD, «Review of maritime transport 2022». URL: <https://unctad.org/rmt2022> (дата звернення: 31.08.2024).

Інформаційні ресурси:

1. Кодекс торговельного мореплавства України : Кодекс України від 23.05.1995 № 176/95-ВР : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-вр#Text> (дата звернення: 31.08.2024).
2. Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року : Конвенція Міжнар. мор. орг. від 07.07.1978 : станом на 25 черв. 2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_053#Text (дата звернення: 31.08.2024).
3. Манільські поправки до додатка до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ) 1978 року (Резолюція 1 Конференції Сторін Міжнародної конвенції про підготовку і

дипломування моряків та несення вахти 1978 року) Манільські поправки до Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ) (Резолюція 2 Конференції Сторін Міжнародної конвенції про під: Поправки Міжнар. мор. орг. від 25.06.2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896_052#Text (дата звернення: 31.08.2024).

4. Митний кодекс України: Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI: станом на 31 жовт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 31.08.2024).

5. Нормативно-правова база діяльності морського і річкового транспорту. URL: http://proukraine.net.ua/?page_id=471 (дата звернення: 31.08.2024).

6. Marine Profile: Unctad STAT. URL: <https://unctadstat.unctad.org/countryprofile/maritimeprofile/en-gb/804/index.html#> (дата звернення 31.08.2024).

7. Офіційний сайт Адміністрації морських портів України. Показники роботи. URL: <https://www.ukrinform.ua/tag-ampu> (дата звернення: 31.08.2024).

8. Про портові збори : Наказ М-ва інфраструктури України від 27.05.2013 № 316: станом на 25 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0930-13#Text> (дата звернення: 31.08.2024).

9. Посилання на Google classroom <https://classroom.google.com/c/NTgzMjUyNDc2ODYw?cjc=jkj2sm3>

10. Сайт Міжнародної морської організації. URL: <https://www.imo.org/> (дата звернення: 31.08.2024).

11. Система дистанційного навчання MOODLE ДІВТ ДУІТ. URL: <https://divt.pp.ua/login/index.php>

12. Торговельне мореплавство. URL: <https://ukrainepravo.com/scientific-thought/naukova-dumka/deyaki-pytannya-ponyattya-torgovelnogo-moreplavstva/> (дата звернення: 31.08.2024).

13. Українське Дунайське пароплавство. URL: <https://www.udp.one/> (дата звернення: 31.08.2024).